

PREVENCIJA RAKA DEBELOG CREVA U MARTU, MESECU BORBE PROTIV RAKA

Institut za javno zdravlje Niš će se u subotu 30 marta 2019 godine u vremenu od 11 do 13 h pridružiti manifestaciji u organizaciji udruženja obolelih od raka i osoba sa stomom – NILKO u okviru obeležavanja meseca marta koji je posvećen borbi protiv raka kako bi svi zajedno skrenuli pažnju javnosti i naših građana na povećanje broja obolelih i umrlih od raka debelog creva, ali i da bi istakli važnost skrininga, odnosno ranog otkrivanje raka debelog creva kao i značaj izbalansirane ishrane, fizičke aktivnosti, negovanja zdravih životnih stilova bez duvana i alkohola u prevenciji ove bolesti.

Udruženje "NILKO" Niš i GO Medijana organizuju manifestaciju koja se sastoji u postavljanju makete debelog creva na javnoj gradskoj površini, oko 30 kvadratnih metara, ispred TPC Kalča.

U akciji će pored Udruženja obolelih od raka i osoba sa stomom – NILKO, učestvovati i Udruženje pacijenata obolelih od raka debelog creva i jetre Beograd, Nacionalno invalidsko udruženje ILKO-Srbije Beograd, Institut za javno zdravlje Niš, Klinički centar Niš (Klinika za digestivnu hirurgiju, Klinika za gastroenterologiju i hepatologiju, Klinika za onkologiju), Dom zdravlja Niš, Asocijacija studenata farmacije NiPSA; NURDOR Niš; Sekretarijat za dečiju i socijalnu zaštitu niš; invalidska udruženja grada Niša, a očekujemo i zainteresovanost građana na poziv preko javnih glasila i samih prolaznika.

Od raka debelog creva godišnje u Srbiji oboli blizu 4500 a umre 3000 ljudi. Rak debelog creva je nažalost druga najzastupljenija lokalizacija raka kod muškaraca ali i žena kako u Srbiji tako i u našem Nišavskom okrugu.

Od ukupnog broja muškaraca koji su oboleli od raka u Nišavskom okrugu, skoro svaki sedmi boluje od raka debelog creva i rektuma (13,9%) (na drugom je mestu po oboljevanju od svih karcinoma iza karcinoma pluća - 19,6%). Kada je reč o ženama u našem okrugu one najviše oboljevaju od karcinoma dojke (blizu 24%, skoro svaka četvrta žena Nišavskog okruga) a zatim od raka debelog creva (9,8%), skoro svaka deseta žena u Nišavskom okrugu koja boluje od raka ima rak debelog creva.

Problem u našoj zemlji je što se mnogi slučajevi raka otkriju prekasno u uznapredovaloj fazi, kada je teže uspešno lečenje. Zbog toga se u Srbiji od decembra 2012 godine sprovodi Nacionalni programi za rano otkrivanje raka debelog creva.

Institut za javno zdravlje Niš kao referentna ustanova Nišavskog i Topličkog okruga sprovodi koordinaciju skrininga na kolorektalni karcinom u Domu zdravlja Niš i Doljevac od decembra 2012. godine. Ciljna grupa za testiranje na rak debelog creva odnosi se na građane oba pola starosti od 50 do 74 godina, koji se jednom u dve godine pozivaju od strane svog izabranog lekara opšte medicine na testiranje na skriveno krvarenje u stolici. Građani dobijaju imunohemiski FOB test da u kućnim uslovima testiraju svoju stolicu na skriveno krvarenje. Po potrebi kod pozitivnog nalaza na skriveno krvarenje, građani se dalje upućuju na kolonoskopski pregled.

U 2018 godini DZ Niš je pozvao 11 268 osiguranika i ostalih građana (19,85% ciljne populacije-56756) da učestvuju u skriningu debelog creva (5 521 muškarac i 5 747 žena). 7 342 osiguranika (2 546 muškaraca i 4 796 žena) je pristalo da učestvuje u skriningu i uručen im je FOB test (65,2% pozvanih). 4 903 osoba je dostavilo urađen FOB test-66,8% onih kojima je uručen FOB test (1600 muškaraca i 3 303 žena) od čega je kod 576 osoba pozitivan FOB test (242 muškaraca i 334 žena) (11,7% dostavljenih FOB testova), 358 osiguranika (169 muškaraca i 186 žena) je pristalo na zakazanu kolonoskopiju i oni su ušli u program zakazivanja pregleda. Izvršenje plana rada DZ Niš na rak debelog creva u 2018. godini je 75%. I pored mnogobrojnih promotivnih aktivnosti odaziv građana koji su vratili urađen FOB test je 43,5%.

U 2018. godini DZ Doljevac je pozvao 850 osiguranika i ostalih građana da učestvuju u skriningu debelog creva (400 muškaraca i 450 žena), 17,7% ciljne populacije – (4806 osiguranika sa sajta RFZO). 765 osoba je dostavilo urađen FOB test (348 muškaraca i 417 žena) od čega je kod 18 osoba FOB test pozitivan

(5 muškaraca i 13 žena). I pored mnogobrojnih promotivnih aktivnosti odaziv građana koji su vratili urađen FOB test je 41,8%. Osam osiguranika je pristalo na kolonoskopiju (2 muškaraca i 6 žena). Tokom 2018. godine U slučajevima ispitanika sa pozitivnim FOB testiranjem pristupilo se zakazivanju kolonoskopije uz saradnju i koordinaciju sa Klinikom za gastroenterologiju KC Niš. Svim osiguranicima sa pozitivnim nalazom Fob testa elektronskim putem je bio zakazan kolonoskopski pregled uz dogovor sa glavnom sestrom gastroenterološke klinike KC Niš, a osiguranici su uredno pripremljeni i obavešteni od strane svog izabranog lekara. Na žalost ispitanici se nisu odazvali na kolonoskopski pregled iako im je uredno bila urađena priprema i zakazana kolonoskopija. Zbog toga se velika pažnja posvećuje edukaciji ciljne populacije kroz distribuciji brošura i ukazuje na značaj skrininga u vidu rane detekcije.